

Številka: 007-44/2023/1

Datum: 7. 11. 2023

Služba Vlade RS za obnovo po poplavah in plazovih

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

sandra.martincic@gov.si

bostjan.sefic@gov.si

gp.mf@gov.si

janja.bozic-mrzel@gov.si

gordana.pipan@gov.si

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG ZAKONA O OBNOVI, RAZVOJU IN ZAGOTAVLJANJU FINANČNIH SREDSTEV

Zveza: Elektronska pošta z dne 27. 10. 2023

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije pozdravlja pripravo zakona, katerega namen je čimprejšnja obnova območij, ki so jih prizadele letošnje uničujoče poplave in plazovi, hkrati pa vam v nadaljevanju posredujemo predloge in pripombe.

Najprej bi želeli opozoriti, da k predlogu zakona **niso priloženi izračuni finančnih posledic**, ki jih bo ta prinesel, verjamemo pa, da jih ima predlagatelj pripravljene. Zato naprošamo za njihovo posredovanje.

Stabilno in zadostno financiranje občin je pogoj za uspešno izvedbo vseh sanacij in obnov po uničujočih poplavah, zato bi moral zakon to še posebej nasloviti. Pomembno je, da država prisluhne občinam in med drugim pospeši izplačila iz EU skladov za že opravljena dela z namenom povečanje likvidnosti občin. Že večkrat smo opozorili, da je treba v državnem proračunu povečati sredstva za odpravo naravnih nesreč, spremeniti sistem financiranja naravnih nesreč na ravni države v večletne programe in sistem koriščenja proračunske rezerve podaljšati iz kratkoročnega obdobja v srednjeročno obdobje. Prav tako pa je za odpravo naravnih nesreč nujno treba kadrovske povečati sektor za odpravo naravnih nesreč. Kljub temu, da gre za zakon, ki bo konec leta 2028 »ugasnil«, pa menimo, da je nujno potrebno, da naslovi navedena vprašanja.

Prav tako menimo, da bi zakon moral posebej nasloviti **področje gasilstva**. Gasilci so se ponovno izkazali za nepogrešljiv del sistema in brez njih bi bila škoda verjetno še večja, zato je nujno potrebna vzpostavitev boljšega sistema sofinanciranja gasilske dejavnosti na vseh ravneh.

V predlogu zakona ni razvidne določbe, ki bi urejala **davčne vidike prenosa lastninske pravice pri nadomestnih gradnjah**, niti v primeru donacij podjetij fizičnim osebam (doslej možna donacija le v denarju, problem DOV in DDPO na eni in dohodnine na drugi strani).

Prav tako predlog zakona ne vsebuje določb glede **načina povračila dodatnih stroškov, ki so nastali z obvozi šolskih prevozov**. S strani Ministrstva za vzgojo in izobraževanje je bilo obljubljeno (Dopis z dne 29.8.2023), da bo problematiko prevozov osnovnošolcev po daljših relacijah zaradi poškodbe cest urejal Zakon o obnovi.

Sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč in predplačilo le-teh v višini 40 % je določeno v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi naravnih nesreč. Zakonodajca pa ne določa postopkov za pridobitev razlike v višini 60 % do celotne ocenjene škode. Občine namreč ne bodo zmogle zagotoviti likvidnostnih sredstev za sanacijo preostanka škode po trenutno veljavnih postopkih.

Predlagamo tudi, da **se zadolževanje za zagotovitev lastnih sredstev občin za projekte, sofinancirane iz sredstev Evropske unije, izloči iz dovoljene kvote zadolževanja občin**.

Konec oktobra in v začetku meseca novembra je na že prizadetih območjih prišlo do ponovnega poplavljanja rek in proženja plazov, kar posledično pomeni tudi dodatno škodo na infrastrukturi in vodotokih. Zato bi predlagali, da se za izvajanje teh del ponovno odprejo intervencijska dela, ki naj bodo odprta vsaj do konca leta 2023.

Izgradnja večnamenskih objektov na rekah je nujna za izboljšanje protipoplavne varnosti, zato je treba z aktivnostmi njihove izgradnje nadaljevati.

Predlagamo, da se v **4. členu** predloga zakona, ki določa **nujne rekonstrukcije**, doda tudi pojem »*nujna nadomestna gradnja*« in s tem omogoči odstopanje od prvotne lege objekta.

Predlagamo **dopolnitev členov od 5. do 10.**, in sicer na način, da se vključi tudi »*občinska javna infrastruktura*«.

Predlagamo **dopolnitev 6. člena** predloga zakona, ki naj se glasi: *»..... za državno in lokalno infrastrukturo na razvojnih in sanacijskih projektih, določenih v tem zakonu ali v Programu odprave posledic nesreče, v 15 dneh od prejema zahteve za njihovo izdajo.«*

Obrazložitev:

Vsi ukrepi, ki so v predlogu zakona določeni z namenom krajšanje rokov se trenutno dotikajo samo pridobivanje gradbenih dovoljenj, mnenj in pogojev za gradnjo državne infrastrukture na razvojnih projektih določenih v tem zakonu. V zakonu je edini projekt določen 3. razvojna os. To določilo oz. enake ukrepe je nujno treba razširiti na vse člene (od 6. do vključno 11. člena) tudi za postopke pridobivanja vse potrebne dokumentacije za lokalno javno infrastrukturo ter za vse projekte definirane in sprejete v Programu odprave posledic nesreče.

Predlagamo **popravek drugega odstavka 34. člena** predloga zakona, ki naj se glasi: *».....ter izvajalec lokalne javne službe na osuševalnih in namakalnih sistemih (v nadaljnjem besedilu: izvajalec lokalne javne službe) pripravita sanacijski program....«*

37. člen predloga zakona opredeljuje **nadomestitveni kmetijski objekt in kmetije**, s strani občin pa smo prejeli mnenje, da bi namesto z OPPN lahko s postopkom lokacijske preveritve (npr. lokacijska preveritev za obnovo, ki bi omogočala preoblikovanje oz. premik izvornega območja glede na geološke in hidrološke podlage) bistveno hitreje omogočili umestitev nadomestnih objektov.

Predlagamo **spremembo 38. člena** predloga zakona, ki naj se glasi: *»Zaradi preprečitve naravnih nesreč na vodotokih je nujno potrebno umeščanje oziroma gradnja jezov, vodnih pregrad in vodne infrastrukture na območjih, ki jih z podzakonskim aktom po hitrem postopku sprejme Vlada Republike Slovenije.«*

Obrazložitev:

Skladno z ZKZ lahko lokalna skupnost v prostorskem aktu na območjih kmetijskih zemljišč dopusti gradnjo nekaterih vrst objektov. Vodne infrastrukture, ki je namenjena varovanju življenja in zdravja ljudi ter premoženja, kot so na primer nasipi, četudi gre samo za njihovo podaljšanje ali povišanje, na kmetijska zemljišča po trenutni ureditvi ne more biti, saj ZKZ ne dovoljuje njenega umeščanja na ta zemljišča. Onemogočanje umeščanja vodne infrastrukture na vodna zemljišča pa seveda onemogoča tudi hitrejše izvajanje posegov, ki so namenjeni zagotavljanju poplavne varnosti, kar je glede na stanje poplavne varnosti nujno treba ustrezno spremeniti in tako pospešiti izvedbo protipoplavnih ukrepov. Glede na gornje navedbe, da lahko lokalna skupnost v svojih prostorskih aktih določi, da se na kmetijskih zemljiščih gradijo nasipi naprošamo za potrditev oz. natančno tolmačenje

tega člena, da se umeščanje visokovodnih nasipov na območje kmetijskih zemljišč lahko izvede z lokacijsko preveritvijo.

V 38. členu je zapisano, da se ne glede na enajsto alinejo točka i 3. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih v okviru obnove po Zakonu o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev dopusti umeščanje oziroma gradnja jezov, vodnih pregrad in vodne infrastrukture. Iz obrazložitve k predlogu zakona izhaja, da lahko lokalna skupnost v svojem prostorskem aktu (OPN) dopusti gradnjo nekaterih vrst objektov, kot je opredeljeno v ZKZ. Občine opozarjajo na dejstvo, da je postopek sprejemanja OPN preveč dolgotrajen, zahteven in tudi finančno obremenjujoč za posamezno lokalno skupnost, kar je nesprejemljivo

Naj pri tem dodamo primer reke Mure, ko do danes ni jasen potek trase oz. območje ureditve od veljavnega DLN naprej. Upoštevajoč dejstvo, da je Vlada RS določila traso nasipov z DLN (UR.I.RS, št. 79/2004), saj gre za porečje reke Mure, ki je državnega pomena, v lasti in upravljanju države, da gre za izredne razmere kjer je potrebno nemudoma ukrepati, saj je, kot zgoraj navedeno ogroženo življenje in premoženje občanov in občanov ob Muri predlagamo, da postopke glede gradnje in umeščanja jezov, vodnih pregrad in vodne infrastrukture izvede v skladu z ustreznim postopkom Vlada RS po hitrem postopku.

Z namenom dolgoročne ureditve problematike gradnje/nadgradnje protipoplavnih nasipov predlagamo, da se pristopi k dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih.

Za namen zagotavljanja nadomestitvenih lokacij je v izogib prodajnim špekulacijam nujno potrebno v zakonu zagotoviti predkupno pravico države, zato predlagamo, da se **za 39. členom doda nov člen**, ki naj se glasi:

»xxx. (predkupna pravica države)

Ne glede na določbo 19. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. [71/11](#) – uradno prečiščeno besedilo, [58/12](#), [27/16](#), [27/17](#) – ZKme 1D, [79/17](#), [44/22](#) in [78/23](#) – ZUNPEOVE) odobritev pravnega posla pridobitve kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije tudi ni potrebna, če kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo s pravnim poslom, sklenjenim v enoletnem obdobju od uveljavitve tega Zakona o ..., pridobi Republika Slovenija ali Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo. V takem primeru se določbe 20., 21. in 22. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. [71/11](#) – uradno prečiščeno besedilo, [58/12](#), [27/16](#), [27/17](#) – ZKme-1D, [79/17](#), [44/22](#) in [78/23](#) – ZUNPEOVE) ne uporabljajo.

2. Ne glede na določbo 1. odstavka 23 člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. [71/11](#) – uradno prečiščeno besedilo, [58/12](#), [27/16](#), [27/17](#) – ZKme-1D, [79/17](#), [44/22](#) in [78/23](#) – ZUNPEOVE) imata Republika Slovenija in Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo v enoletnem obdobju od uveljavitve tega **Zakona o ...** pri nakupu kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije prednostno predkupno pravico pred vsemi drugimi predkupnimi upravičenci tako, da v primeru, da to predkupno pravico uveljavljata, izključita od nakupa predkupne upravičenca iz 1. do vključno 5. točke 1. odstavka 23 člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. [71/11](#) – uradno prečiščeno besedilo, [58/12](#), [27/16](#), [27/17](#) – ZKme-1D, [79/17](#), [44/22](#) in [78/23](#) – ZUNPEOVE).»

Obrazložitev:

Takšna začasna sprememba zakonske ureditve je nujna, da bi Republika Slovenija sama oziroma preko Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije lahko prišla do zemljišč pri izvajanju ukrepov za odpravo posledic poplav in da bi do zemljišč prišla ustrezno hitro. Zlasti je nujno sprejeti začasno spremembo, kot je opisana zgoraj pod tč. 1., saj trenutna zakonska ureditev daje Republiko Sloveniji oziroma Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije položaj predkupnega upravičenca šele na šestem mestu, pred njo je določenih pet predkupnih upravičencev, ki Republiko Slovenijo izključujejo od nakupa, če ti uveljavljajo predkupno pravico. Poleg tega lahko postopki objave ponudb, sprejema ponudb in odobritve sklenjenih pravnih poslov trajajo tudi več mesecev, v primeru vloženih pravnih sredstev pa celo več let. Ta predlagana začasna sprememba zakonske ureditve bi Republiko Slovenijo torej začasno omogočila prednostne nakupe zemljišč na ustrezno hiter način na podlagi neposredne pogodbe z lastniki zemljišč, ki bi bili pripravljene prostovoljno prodati zemljišča.

Predlagana začasna sprememba pod tč. 2. je konsistentna predlagani začasni spremembi pod tč. 1. saj Republiko Sloveniji oziroma Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije začasno daje prednostno predkupno pravico pred vsemi drugimi predkupnimi upravičenci, ki jo lahko uveljavi, če preko na Upravni enoti objavljene ponudbe izve za prodajo zemljišča.

V 42. členu se zvišuje davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb, in sicer iz 19% na 22%. Kljub temu, da gre za začasen dvig davčne stopnje in da bo razlika med zdajšnjo in zvišano stopnjo prihodek Sklada za obnovo, predlagamo, da se ne gre v smeri dodatnega obremenjevanja gospodarstva. Ta ukrep bo namreč prizadel celotno gospodarstvo, ne le tisti del, ki ni utrpel škode. Gospodarstvu, predvsem na prizadetih je treba pomagati, ne pa jih dodatno obremenjevati, zato predlagamo, da Vlada RS najde drugi vir financiranja Sklada za obnovo.

Predlagamo, da **se za 45. členom doda nov člen**, ki naj se glasi:

»xxx. (brezplačna odsvojitve v last občini za namen gradnje javne komunalne infrastrukture)

Vsa zemljišča v lasti RS, kjer so zgrajene javne površine ter po katerih poteka javna infrastruktura, ki je v upravljanju občine se brezplačno prenesejo v last občine.«

Z namenom skrajšanja postopkov sprejema OPPN, kar je nujno za čimprejšnjo zagotovitev varnosti ljudi, je **treba pred 47. člen zakona nujno vnesti nov člen**, ki naj se glasi:

»xxx. (debirokratizacija postopkov sprejemanja OPPN za obnovo)

Poenostavitev postopkov za pripravo in sprejem OPPN za obnovo, in sicer se naj dopolni 131.a člen ZUREP-3 z opredelitvijo postopka priprave OPPN za obnovo, pri čemer naj postopek priprave temelji na:

- *skrajšanju rokov za izdajo mnenj nosilcev urejanja prostora (pet delovnih dni), v primeru molka NUP se šteje, da na načrtovane prostorske ureditve nimajo pripomb in se z njimi strinjajo*
- *skrajšanju javne razgrnitve (15 dni)*
- *v primeru podaje negativnega mnenja NUP Vlada RS uporabi institut razrešitve nasprotja javnih interesov, postopek odločanja o razrešitvi nasprotja javnih interesov naj bo natančno določen*
- *civilni iniciativi onemogočiti vpliv na zadržanje izvajanja sprejetega OPPN za obnovo*
- *Dopolni se naj stavek v 14. odstavku 131.a člena, tako, da se glasi: "Sočasno s pripravo in sprejetjem OPPN za obnovo se pripravi in sprejme spremembe in dopolnitve OPN po kratkem postopku, pri čemer ni potrebno sodelovanje nosilcev urejanja prostora."*

Dopolni se 61. člen ZUREP-3, ki določa sodno varstvo zoper prostorske izvedbene akte, in sicer na način, da za OPPN za obnovo določila 61. člena ne veljajo.

Z OPPN za obnovo se lahko načrtujejo tudi veliki vodni zadrževalniki, ki ga pripravi in sprejme občina v soglasju v vlado in pristojnim ministrstvom. Z OPPN za obnovo se lahko opredelijo tudi gradnje javnih in poslovnih objektov kot nadomestitvene gradnje.«

Predlagamo **spremembo celotnega 47.člena predloga zakona**, ki opredeljuje **lokacijsko preveritev za nadomestne gradnje**, ki naj se glasi:

»(1) Ne glede na določila 34. člena ZUreP-3 se za zaradi nadomestitvenih objektov, ki so potrebni za zagotavljanja bivališč ljudem, ki so izgubili hiše v poplavah avgusta 2023, lahko uporabi lokacijska preveritev tako na kmetijskih, gozdnih ali stavbnih zemljiščih. Lokacijska preveritev se lahko ne glede na določbe ZUreP-3 izvede tudi na

območjih za katere še ni sprejet OPN. Takšna lokacijska preveritev se lahko izvede samo za potrebe izgradnje nadomestitvenih objektov, ki nadomestijo objekt, ki se odstrani.

(2) Ne glede na določbe drugega odstavka 135. člena ZUreP-3 se zaradi graditve nadomestitvenih objektov, potrebnih zaradi odprave posledic poplav in plazov, lahko preoblikuje in poveča obseg stavbnega zemljišča pri posamezni posamični poselitvi ali se vzpostavi nova posamična poselitve v obsegu, ki je potreben za graditev nadomestitvenih stavb in njihovih pripadajočih zemljišč. Povečanje stavbnega zemljišča ne sme preseči 1500 m² glede na izvorno določen obseg stavbnega zemljišča posamezne posamične poselitve v OPN ali se vzpostavi novo stavbno zemljišče v velikosti do 2500 m². Lokacijska preveritev v skladu s tem členom se lahko izvede le enkrat za posamezno izvorno območje posamične poselitve.

(3) Sklep o lokacijski preveritvi, s katerim je bila odobrena pobuda za lokacijsko preveritev v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, preneha veljati 31. 12. 2028, če v tem času ni bila vložena nobena popolna vloga za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnjo.

(4) Ne glede na določbe prvega odstavka 140. člena ZUreP-3 se sklep o lokacijski preveritvi iz prvega in drugega odstavka tega člena vključi v OPN v skladu s tretjim odstavkom 125. člena ZUreP-3 ali ob naslednjih spremembah in dopolnitvah OPN, po tem ko je bila vložena vloga iz prejšnjega odstavka.«

Obrazložitev:

Če se ta člen ne bo dopolnil, se zaradi birokratskih omejitev ljudem ne bo moglo zagotavljati lokacij za nadomestitvene objekte. Nekatere občine namreč še nimajo sprejetega OPN-ja.

Hkrati s tem pa podajamo tudi predlog, da se določila **47. člena**, ki opredeljujejo **lokacijsko preveritev za nadomestitvene objekte** in določajo, da se lahko obseg stavbnega zemljišča za namene nadomestitvene gradnje se lahko poveča ali preoblikuje za 1.500 m², razširi tudi na področje **nadomestnih gradenj**.

Predlagamo dopolnitev drugega odstavka **48. člena** zakona, ki naj se glasi: »(2) Če se z OPPN za obnovo načrtujejo območja iz tretjega odstavka 64. člena ZUreP-3 se ne glede na tretji odstavek 64. člena ZUreP-3 lahko urbanistične, arhitekturne in krajinske rešitve pridobijo tudi z alternativnimi oblikami natečaja oz. brez natečaja. «

Obrazložitev:

Občinam je treba dati tudi možnost izvedbe postopkov brez natečaja, saj sicer glede na vsa izvedena dela postopek po nepotrebnem podaljšujemo minimalno za pol leta

ali več. Prav tako pa menimo, da bi bilo treba, v izogib morebitnim nejasnosti v praksi, jasno opredeliti katere so te alternativne oblike natečaja.

Predlagamo dopolnitev **50. člena** zakona, ki naj se glasi: *»Ne glede na prvi odstavek 240. člena ZUreP-3, se v primeru nadomestne gradnje in nadomestitvenega objekta komunalni prispevek v obsegu nadomeščene objekta za novo in obstoječo komunalno opremo ne plača razen za objekte na vplivnem območju naravne nesreče oziroma v območju predvidenih ukrepov za preprečitev naravne nesreče (gradnja nasipov, razlivna območja, mokri in suhi zadrževalniki...), ki predstavljajo neskladno, nelegalno gradnjo oziroma so zgrajeni brez gradbenega dovoljenja.«*

Obrazložitev:

V kolikor je objekt, ki se ga nadomešča neskladna gradnja ali brez gradbenega dovoljenja, je nujno potrebno, da lastnik na nadomestitveni lokaciji plača komunalni prispevek. Za ostale objekte predlagamo, da se občinam ta sredstva povrnejo iz državnega proračuna oz. iz Sklada za obnovo.

S predlogom zakona se v **51. členu** določa, da se **prispevek začasne nujne objekte** ne odmerja. Tudi to je vir prihodkov občinskih proračunov, zato predlagamo, da se občinam ta sredstva povrnejo iz državnega proračuna oz. iz Sklada za obnovo.

Opozorili bi na določilo **četrtega odstavka 52. člena**, ki določa, da se postopek parcelacije *»izvede s seznanitvijo lastnikov o novem stanju parcel v pisarni, brez označitve (novih) mej parcel na terenu. Nenavzočnost vabljenih lastnikov ali njihovo nestrinjanje z izvršeno parcelacijo po tem členu ne zadrži postopka vpisa sprememb glede novonastalih parcel v kataster nepremičnin. Pritožba zoper odločbo o parcelaciji ne zadrži izvršitve te odločbe.«* Verjamemo, da je namen tega, da se postopek parcelacije izvede s seznanitvijo v pisarni in to brez označitve mej parcel na terenu čimprejšnja izvedba postopkov sanacij in obnove, vendar bi želeli opozoriti, da je lastninska pravica ustavna kategorija in kot taka zaščitena. Postavitev posameznika pred dejstvo, da je meja njegove parcele spremenjena in da on na to nima vpliva, lahko privede do dolgotrajnih postopkov pred sodišči, zato predlagamo, da se v izogib tega določilo ustrezno spremeni oz. dopolni.

Predlagamo dopolnitev **60. člena** predloga zakona, ki naj se glasi: *»Nadomestitveni objekt je objekt ali stanovanje, ki se zgradi ali kupi na drugi lokaciji, namesto objekta, ki je uničen, ali gre za obstoječ objekt, ki ga je treba odstraniti zaradi ogroženosti zaradi poplav, erozije ter zemeljskih ali hribinskih plazov ali za izvedbo ukrepov (suhi, mokri zadrževalniki, protipoplavni nasipi, ipd.) za preprečitev naravnih nesreč v skladu z ZIUOPZP.«*

Obrazložitev:

Dopolnitev 60. člena predlagamo zato, ker nekateri objekti niso neposredno ogroženi, ampak ležijo v območju, kjer je za zagotovitev protipoplavne varnosti drugih naselji ob reki Savinji nujno potrebni izvesti določene protipoplavne ukrepe (npr. suhi zadrževalnik). Prav tako pa dopolnitev predlagamo zato, ker v kolikor tega zakon ne definira, lahko v skladu z ustavnim zakonom vsa naselja ob reki Savinji razglasimo za ogrožena, kar trenutno dejansko so.

Predlagamo, da **se za 60. členom doda nov člen**, ki naj se glasi:

»xxx. (upravičenost do nadomestitvenega objekta)

Do nadomestnega objekta je upravičena pravna ali fizična oseba, ki je lastnik objekta v ogroženem območju na vplivnem območju naravne nesreče oziroma so na tem območju predvidene izvedbe ukrepov za preprečitev naravne nesreče (gradnja nasipov, razlivna območja, mokri in suhi zadrževalniki...) in je bil pred začetkom naravne nesreče ali pred začetkom načrtovanja izvedbe ukrepov za preprečitve naravne nesreče stalno ali začasno prijavljen na naslovu objekta oziroma je tam prebival njegov ožji družinski član do vštetega drugega kolena po družinskem zakoniku ali pa je v objektu opravljal svojo dejavnost.

Ne glede na prejšnji odstavek, je do nadomestitvenega objekta upravičena tudi pravna ali fizična oseba, ki utemeljeno izkaže, da je v objektu prebivala pred naravno nesrečo ali imela resen namen tam prebivati, vendar zaradi upravnih postopkov ni mogla prijaviti stalnega.«

Obrazložitev:

Določene izjeme je nujno potrebno ustrezno rešiti. Namreč obstajajo primeri, ki je družina z majhnimi otroki hišo kupila dan pred poplavo in takrat še niso imeli stalnega bivališča. Prav tako imamo primer, ki je nekdo na veljavno gradbeno dovoljenje zgradil hišo, v njej biva že eno leto, čaka pa uporabno dovoljenje in se posledično do danes ne more prijaviti stalnega bivališča.

V letošnjih poplavah in plazovih se je kot problematično izkazalo področje gozdnih vlak in cest. Problem gozdnih cest se sicer naslavlja v **69. členu zakona**, vendar menimo, da bi bilo treba urejanje razširiti. S posegi v gozd se ustvarjajo vlake, ki zaradi neutrjenega terena povečujejo tveganje plazenja zemljine in nastajanja hudourniških vodotokov, zato predlagamo, da se člen ustrezno dopolni.

Predlagamo **spremembo drugega stavka četrtega odstavka 72. člena**, ki naj se glasi: *»Nosilci urejanja prostora morajo morebitne dopolnjene strokovne podlage in podatke, s svojega delovnega področja, potrebne za pripravo prostorskega akta,*

pripraviti in posredovati občini najkasneje v 15 dneh po objavi sklepa o pripravi prostorskega akta v uradnem glasilu.«

Obrazložitev:

Spremembo roka iz 30 na 15 dni predlagamo z namenom čimprejšnje izvedbe postopkov gradnje nadomestitvenih objektov, v katerem morajo nosilci urejanja prostora podati morebitne dopolnitve k občinskim prostorskim aktom.

Skladno z **72 členom** predloga zakona se **gradnja nadomestitvenih stavb** prvotno usmerja na obstoječa stavbna zemljišča, ki niso poplavno ogrožena. Predlagamo dopolnitev člena in možnost gradnje nadomestitvenih stavb tudi na kmetijskih zemljiščih.

Predlagamo, da se **za 72. členom doda nov člen**, ki naj se glasi:

»xxx. (Komunalno opremljanje zemljišč nadomestitvenih lokacij)

Javna komunalna infrastruktura na območju OPPN za obnovo se izvede kot vzdrževalna dela v javno korist. Pred pričetkom priprave izvedbenega načrta mnenjedajalci podajo le projektne pogoje v roku 5 delovnih dni od prejema zahteve.

Komunalno opremljanje zemljišč izvede občina, financiranje se zagotovi iz proračuna Republike Slovenije.«

Obrazložitev:

Za učinkovito in hitro zagotovitev nadomestnih in nadomestitvenih gradenj je treba pospešiti in poenostaviti gradnjo komunalne infrastrukture oziroma komunalno opremljanje zemljišč. Občine bodo zagotovile varno in skladno gradnjo komunalne infrastrukture na podlagi izvedbenega načrta.

V **73. členu**, je določeno, da *»se program opremljanja ne izdelava, če se gradnja komunalne opreme za opremljanje zemljišč za nadomestitvene objekte v celoti financira iz drugih virov.«* Predlagali bi dopolnitev člena na način, da dopolnitev programa opremljanja stavbnih zemljišč ni potrebno sprejeti tudi v primeru nadomestnih objektov. Prav tako bi prosili za pojasnilo kateri so ti drugi viri financiranja.

Predlagali bi, da **dopolnitev 74. člena predloga zakona na način**, da se tudi izgradnja ostale komunalne opreme (ne samo hišnih priključkov) financira iz sredstev namenjenih za odpravo naravnih nesreč (v povezavi z 49. in 50. členom).

Predlagamo, da se **za 74. členom doda nov člen**, ki naj se glasi:

»xxx. (Prenos sončnih elektrarn in obstoječih pogodb (net metering) na nadomestitven objekt)

V primeru nadomestitvene gradnje se mora zagotoviti prenos dolgoročnih sklenjenih pogodb za sončne elektrarne na nadomestitveni objekt pod pogoji, ki so veljali ob sklenitvi pogodbe za obstoječi objekt.«

Menimo, da bi bilo treba poglavje **XIX. ZAČASNI UKREPI NA PODROČJU VODNE INFRASTRUKTURE** dopolniti z novim členom, ki bi določal, da se naloge rednega urejanja in vzdrževanja vodotokov (čiščenje in odstranjevanje vegetacij in naplavin ter odstranjevanje prodnih nasipov) skupaj s finančnimi sredstvi iz **Sklada za vode** prenesejo na lokalne skupnosti. S tem bi pomembno doprinesli k večji poplavni zaščiti.

Ukrep čiščenja struge voda in vodotokov naj se v zakonu določi kot ukrep v javnem interesu, za katerega ni potrebno soglasje lastnika zemljišča ob strugi voda in vodotokov, da se dostopa preko njegovega zemljišča. Menimo, da soglasje lastnika nebi smelo biti potrebno, četudi struga poteka po njegovem zemljišču, saj se občine zavedajo, da struge voda in vodotokov niso katastrsko urejene. Iz prihodka od prodaje odstranjenega proda pa bi se lahko vsaj deloma pokrivali stroški izbranega koncesionarja rednega vzdrževanja.

Predlagamo, da se **določila 76. člena predloga zakona**, ki **opredeljuje poseg v lastninsko pravico** in obravnava ukrepa le za namene izvedbe obnove vodne infrastrukture, razširijo tudi na področje posega v lastninsko pravico za obnove občinske cestne infrastrukture in gozdnih cest.

Prav tako pa naj se to poglavje dopolni s členom, ki bo nalagal Direkciji RS za vode, da pripravi hidrološko hidravlične študije, ki naj bodo za potrebe protipoplavnih ukrepov in za prostorsko načrtovanje javno objavljene in dostopne vsem. Poleg hidrološko hidravličnih študij pa bi bilo treba pripraviti tudi načrt investicij v posamezni občini za naslednje leto, ki naj vključuje čiščenje strug vodotokov, izvedbo protipoplavnih ukrepov in sredstva za izvedbo. Prav tako pa je pomembno, da je javnost seznanjena z izvedenimi ukrepi na vodotokih, zato predlagamo, da Direkcija RS za vode pripravi poročilo o izvedenih ukrepih na področju sanacij vodnih strug v tekočem letu za območje posamezne občine.

Prav tako pa je treba v poglavju določiti **razvojni in prednostni vodni infrastrukturni projekt** – tako DPN za zagotavljanje varnosti v Spodnji Savinjski dolini (enako kot za 3. razvojno OS), kot tudi DNP namenjen učinkoviti sanaciji prometne, energetske in vodne državne ter občinske infrastrukture. S tem bi

pristopili k enotnemu urejanju problematike za celotno območje Slovenije in za ta namen bi bilo treba poenostaviti postopek sprejema DNP.

Veljalo bi razmisliti tudi v smeri, da se vodotoki izvzamejo iz sistema Natura 2000.

Zaradi uskladitve z dikcijo predlagamo **dopolnitev zadnjega stavka drugega odstavka 82. člena** predloga zakona, ki naj se glasi: »*Predlagatelj sklepa za ugotovitev javne koristi je ministrstvo, pristojno za vode ali župan.*«

Predlagamo **dopolnitev četrtega odstavka 84. člena zakona**, in sicer z določitvijo roka, v katerem ministrstvo pristojno za regionalni razvoj pripravi uredbo, s katero se določijo začasni ukrepi za razvojne podpore. K pripravi uredbe naj se povabi tudi predstavnike združenj občin.

Predlagamo **dopolnitev 116. člena** predloga zakona, ki naj se glasi: » *(1) Za javna naročila, katerih predmet se nanaša na izvajanje vzdrževalnih del v javno korist na cestni in komunalni infrastrukturi ali izvajanju geotehničnih ukrepov za zavarovanje objektov ali pa se javno naročilo nanaša na rušenje ali obnovo poškodovanih objektov na področju varstva in izobraževanja otrok v lasti občine oz. obnovo drugih objektov v lasti občine ali osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina, se uporabljajo določbe Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23 in XX/XXX).*«

Obrazložitev:

Dopolnitev predlagamo zato, ker mora zakon jasno nasloviti vsa dela po 2. členu pogodbe, ki so jo občine prejemnice sredstev podpisale z Ministrstvom za naravne vire in prostor.

Zakon v svojem **četrtem delu opredeljuje zagotavljanje finančnih sredstev**. Menimo, da bi lahko bil vir namenskih sredstev odprave posledic naravnih nesreč in obnove tudi **Podnebni sklad**. Vir sredstev za obnovo javne infrastrukture, tako lokalne kot državne, bi lahko bila tudi **kohezijska sredstva in sredstva iz Načrta za okrevanje in odpornost**.

Prav tako pa ne gre pozabiti na **Sklad za vode**, ki bi tudi lahko bil vir financiranja javne službe. Namreč za izvajanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb je treba zagotoviti sistemsko financiranje javne službe iz integralnih sredstev, v času izvajanja ukrepov za odpravo posledic poplav in plazov na vodni infrastrukturi, drugih objektih, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda in vodotokih pa je smiselno, da se omogoči tudi koriščenje dela sredstev za izvajanje javnih služb urejanja voda iz tega sklada. Naj opomnimo še na nekaj. V teku je šest projektov iz naslova zmanjševanja poplavne ogroženosti v okviru finančne perspektive 2014-

2020, ki jih vodi Direkcija RS za vode in jih zaradi avgustovskih poplav ne bo možno zaključiti v letu 2023. Ker so bile to ekstremne razmere in posledično tudi izredno velike poplave, so bila posamezna delovišča oziroma gradbišča poplavljeni, poškodovana ali celo uničena. Izvajalci so bili prerazporejeni s kadri in strojno opremo na izvajanje intervencijskih del ter nujnih ukrepov. Tako so se dela na predmetnih projektih ustavila. Potrebno bo kar nekaj časa, da se na deloviščih vzpostavi stanje, kot je bilo pred poplavami. Zaradi pravil izvajanja projektov, sofinanciranih z evropskimi sredstvi, morajo biti projekti zaključeni z lastnimi sredstvi, kot je bilo predvideno v vlogah za sofinanciranje. Na ta način bi se zagotovilo, da že porabljenih sofinancerskih sredstev ne bi bilo potrebno vračati.

Združenje občin Slovenije pa za konec podaja še pobudo za odstop od določb Zakona o cestninjenju v delu plačila cestnine za vozila. Predlagamo, da oprostitev plačila cestnine (letno obdobje) velja za vsa vozila registrirana na območjih ki so jih zadele poplave.

V imenu občin pa podajamo še pobudo glede že sklenjenih pogodb o preplačilu sredstev iz državnega proračuna za plačilo nujnih ukrepov za odpravo posledic naravne nesreče 4. avgusta 2023 in sicer:

1. Predlagamo Aneks k Pogodbi št. 2560-23-420151, ki bo spremenil tretji odstavek 7. člena pogodbe na način: » Občina je dolžna podati poročilo o oddanih javnih naročilih po tej pogodbi v roku 12 mesecev od prejema sredstev« ali
2. dodati poseben člen v Zakonu o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev: »Občne morajo oddati poročilo o oddanih javnih naročilih za izvedbo ukrepov v roku 12 mesecev od prejema sredstev.«

S spoštovanjem,

Robert Smrdelj
Predsednik Združenja občin Slovenije

Pripravila:
Mateja Krvina
Strokovna sodelavka